

УДК 338.462

РИНОК: ОСНОВНІ АСПЕКТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Санталова А.

Студентка факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація: Проаналізовано ринок, як економічну категорію, суб'єктивні та об'єктивні основи формування ринкових відносин, інфраструктуру ринку та стан і тенденції розвитку ринкових відносин в Україні.

Ключові слова: ринок, економіка, трансформаційні процеси, суб'єкти ринку, об'єкти ринку, інфраструктура.

Ринок - це сфера економічних відносин між людьми з питань продажу товарів і послуг, заснованих на принципі добровільного і рівноправного обміну [2].

Ринок виконує такі важливі функції, як економічне саморегулювання, на основі взаємодії попиту та пропозиції, дає відповіді на запитання: що виробляти, як виробляти і для кого? Стимулююча функція: «нехай в грі виграє найсильніший». Ринок визначає ціни та подає інформаційні сигнали покупцям і продавцям, виступає посередником, що дозволяє об'єднати всіх його агентів.

Як і будь-яка одиниця економіки, ринок має переваги і недоліки, які проявляються в результаті його функціонування.

Ринкові переваги:

- забезпечення свободи вибору та відповідальності за результати;
- ефективне розподілення ресурсів на основі розумного управління домогосподарством;
- забезпечення гнучкості та адаптування до змін умов ведення бізнесу;
- гарантування високого ступеню чутливості до нових технологій і нових продуктів через їх впровадження;
- функціонування відповідно до принципів самодисципліни;

- встановлення механізмів стимулювання господарської діяльності;

Недоліки ринку:

- нестабільність, схильність до злетів і падінь;
- негарантованість прав людей на працю та доходи, що призводить до економічної та соціальної нерівності;
- негативний вплив на навколишнє середовище;
- незацікавленість у фундаментальних наукових дослідженнях;
- концентрація тільки на грошових доходах, що не допомагає вирішувати соціальні проблеми.

Формування та розвиток ринкових відносин у різних країнах світу відбуваються по-своєму. Разом з тим у всіх розвинутих економічних системах існують спільні риси, до яких відносяться:

- наявність різноманітних форм власності;
- перевага вільних цін на товари і послуги;
- розвинута система вільної конкуренції;
- певна система державного регулювання економіки.

Україні не має необхідності нікого копіювати або повторювати, вона повинна розвивати таку модель ринкової економіки, яка найбільш підходить особливостям нашої держави.

Головним орієнтиром ринкової трансформації вітчизняної економіки було реформування відносин власності, створення достатньої кількості самостійних підприємств, які формували б конкурентне середовище, сучасні ринкові відносини, що ґрунтувалися на різних формах власності та господарювання.

Сукупність різних інститутів ринку, що обслуговують і створюють сприятливі умови для ефективного функціонування різних видів ринків називається ринковою інфраструктурою [2].

Елементи ринкової інфраструктури безпосередньо пов'язані з обслуговуванням певних ринків, через них реалізуються її функції. Головні з них такі:

- забезпечення фінансової і кредитної підтримки, включно з лізингом, аудитом, страхуванням суб'єктів підприємницької діяльності;

- сприяння матеріально-технічному забезпеченню і реалізації продукції товаровиробників;

- здійснення маркетингового, інформаційного і рекламного обслуговування, правового та економічного консультування підприємців і т.ін. [1].

Ринкова інфраструктура в кінцевому результаті забезпечує прискорення товарно-грошового обігу, руху капіталів, їх переливу із менш прибуткових галузей економіки у більш прибуткові.

Сучасний ринок передбачає існування розгалуженої інфраструктури, тобто сукупності установ державного та підприємницького сектора, що забезпечують:

- реалізацію інтересів учасників ринкових відносин;
- сприятливі умови для виконання завдань суб'єктів ринку;
- юридичний та економічний контроль господарської діяльності;
- регулювання ділової активності на ринку.

У висновку можна сказати, що ринок є економічною одиницею, на якій будується економіка країни, бо завдяки ринку будуються економічні відносини, як всередині держави так і поза її межами. Також ринок є галуззю, яка постійно розвивається, саме цей процес і дає можливість формування економічної ситуації кожної держави. На стан цієї економічної одиниці впливає більшість факторів: відносини між суб'єктом та об'єктом, структура та інфраструктура, різноманітність видів та типів ринку, які у своїй внутрішній побудові мають свої аспекти, котрі відповідають за формування цілісної системи.

Список використаних джерел:

1. Васильєв О.В. Методологія і практика інфраструктурного забезпечення функціонування і розвитку регіонів України: монографія. Х.: ХНАМГ, 2007. 339 с
2. Економічна теорія. Політекономія : [підручник] / [В. Базилевич, В. Попов, К. Базилевич та ін.] ; за ред. В. Базилевича. – 8-ме вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2012. – 702 с.
3. Ярошенко В. Державні механізми регулювання ринку праці в Україні / В. Ярошенко // Україна: аспекти праці. – 2017. – № 8. – С. 30–38.

